

in srečo, ki pa ji je, kakor tudi že toliko drugim, donesla le sužnost in bedo!

To je sklepni akord Bourgetove „Razporoke“. Prevod je gladek in se skrbno oklepa originala, da bi izrazil vse njegove finese. Svetoval bi pa, da naj se krstna imena slovenijo. V slovenskem prevodu naj bi se namestu Jeanne čitalo Ivanka, mesto Berthe — Berta, le rodbinska imena naj bi ostala neizpremenjena v „Leposlovni knjižnici“, ki je namenjena inteligentnemu občinstvu; v „Ljudski knjižnici“ naj bi se pa tudi rodbinska imena če ne slovenila, pa vsaj fonetično prepisala v slovenski pravopis, ker to jako olajša čitanje.

„Razporoka“ ni berilo za ono ljudstvo, ki še ne pozna rafiniranih sredstev, s katerimi se bore nasprotniki krščanstva proti nerazvezljivosti zakonske zveze. Zdravilo se daje bolnikom, ne zdravim. A one izobražence, ki so z blestečimi svobodoljubnimi utopijami srkali tudi njihov strup in so izgubili čut za prirodni zakon in za neutešljivo potrebo človeške družbe po posvetitvi prvega in najvažnejšega družabnega organizma, ki je sreča možu in ženi in zibelka prihodnjega rodu, one častivce tujine naj ta pretresljiva zgodba razporočene žene opominja, da ni dobro za naš narod to, kar je drugod že bilo ljudstvu v pogin in nesrečo!

Dr. E. Lampe.

Ksaver Meško: **Mir božji**. V Ljubljani, 1906. Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. Strani 188. Meško govori zopet prav od srca „soročnim srcem, čakajočim, hrepenečim, trpečim, ljubečim z ljubeznijo božjo . . .“ Mehke in božajoče so njegove besede, dekliško-sanjave in polne preišljivoče melanholije, v kateri pripoveduje, kako je našel „mir v odpovedi, mir tudi v trpljenju, mir v usmiljenju, mir v čisti in očiščeni vesti in mir v miru božjem, velik, sladak mir pod okriljem onega Velikega, čigar mogočna roka piše nas vseh usodo od vekomaj in do konca naših revnih dni . . .“ Meškovo življenje je čisto notranje, njegova dejanja so le v čuvstvih, in vsa zunanost se preliva v žarkih skrivnostne trepetajoče luči, njegovo dušo napolnjuje z mehko, tajnostno svetlobo. Spomini iz mladosti, sočutne misli na znanke in na znanke iz najožjega prijateljskega kroga, meditacije o tugi in sladkosti onega bremena, ki ga nosi zemljan na grešni grudi do svojega zadnjega počitka, tolažba, ki seva skozi solze do bridkosti polnega srca — to je Meškov svet, v katerem išče miru božjega. Slika se vrsti za sliko, kakor bi plavala v eternih valovih pojemajoče zarje, in ta skrivnostni, omiljeni in s prozornimi tančicami zastrti kolorit je ona

tajna sila, ki dela Meškove črtice prikupne in prijetne. Moč velike vere opazuje v majhni deklici, ob skromni vaški cerkvi gleda neizmerno veličastnost mističkih sil, ob samotni kapelici v gozdu gleda pestro mnogovrstnost človeškega življenja. Ta ljubezen do vsega, kar je majhno in slabotno, prehaja v sladkobno ginjenost, ki se razliva nad celo knjigo kot njen glavni motiv. Le iz daljave se prikaže v knjigo zunanji svet s svojimi velikimi boji in grehi; le s praga svoje kapelice gleda pisatelj mikavno umazanost, ki vlada tam zunaj in moti božji mir prav do praga njegovega svetišča. A on ji zapre pot, zapre oči pred njo in se s solzno resignacijo obrne nazaj v svoj mir. Meško je razvrstil dvanajst črtic tako, da se v njih zasleduje neki red, četudi le prav rahel in ohlapen. Najboljša je brez dvoma črtica „O človeku, ki se je vračal“, ker je tudi stvarno najboljše zasnovana in izvedena. Za Meškov genre najznačilnejša je „Poglavje o Mimici“, kjer opisuje sentimentalno in nezrelo srednješolsko ljubezen z njeno sanjavo idealnostjo in bridkim razočaranjem. Kot umetnik se pa kaže Meško v tenkočutnem popisovanju narode, ki jo gleda v mističkem svitu nežnega sočutja in tedaj mu zveni beseda kakor Eolova harfa v božajočih, tajnostno kopnenje dihaajočih akordih. Vedno pa se obrne zopet nazaj v svoj notranji mistički svet, kakor tudi sklepa svojo knjigo:

„Ko sem ponižan od življenja, ko sem upognjen in potrta od prevar in trpljenja, poklekam v tihih nočeh pred znamenje križa, da zaprosim Spasitelja tolažbe in miru. In glej, ob nemirno trepetajoči svetlobi svečini se razjasni trpeče lice Zveličarjevo, oči se mu upro z veliko, vse odpuščajočo, vse z očetovsko skrbjo objemajočo ljubeznijo v me, na ustnah mu zatrepeta mehki izraz vse obsegajočega usmiljenja in sočutja in kakor bi tolažil bolno dete, mi govori nežno in ljubeče:

Pax!

In v moje srce lije tolažilno tih mir —
 . . . Mir božji . . .“

Tako je našel Meško svoj mir. Kakor molitev se bere njegova knjiga, molitev mehke, ranjene duše, ki trpi v hrepenenju in se tolaži v odpovedi.

Dr. E. L.

PREGLED POLJSKIH ČASOPISOV.

(KONEC.)

6. Biblioteka Warszavska. Pismo poświęcone nauce, literaturze, sztukom i sprawom społecznym. Izhaja po enkrat na mesec